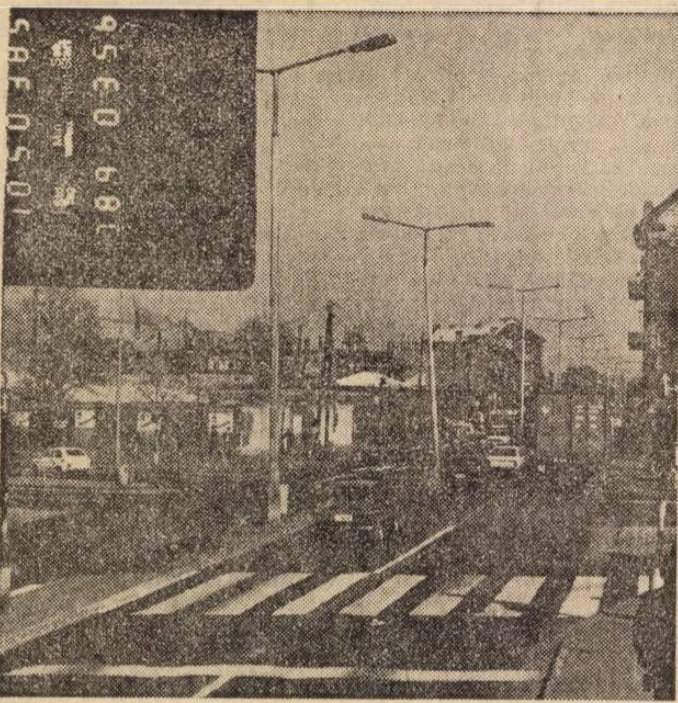

Tilosba hajtott? — indul a film!

A ZT 46-46 rendszámú kis Polski a piros jelzés ellenére (a kép jobb sarkában látható a lámpa!) továbbment, s már az útkereszteződésben van — 10 óra 50 perc, 33,5 másodpercek, az év 89. napján. Még az is leolvasható a feliratról, hogy hány másodperce mutat pirosat a közlekedési lámpa, ebben az esetben 1,8 másodperce. (Ez az úgynevezett második Traffiphot-felvétel, az első képen a kis Polski átlépett a stopvonalon.)

Múlt heti számunkban megírtuk: a tilosban áthaladó járművezetők leleplezésére a napokban üzembe állították Budapestén az első „Traffiphot” berendezéseket. Amikor ez az elmás masina még csak kísérletképpen működött a főváros egyik nagyobb útkereszteződésében: húsz perc alatt végére ért az 1,70 méter hosszú film, és 27 tilosban áthaladó járműről készített egymás után két-két felvételt, azaz cáfolhatatlan bizonyítékot. De mit is tud ez a berendezés, mi a működési elve?

A Traffiphot az NSZK-beli Robot cég gyártmánya. Két részből áll: egy érzékelő berendezésből, s egy automatikusan vezérelt fényképező egységből. Az előbbi nem más, mint egy elektromágneses hurok, amelyet az úttesten levő stopvonal és a gyalogos átkelőhely közé építenek be.

A fényképező egység a stopvonalról kezdve „figyeli” az egész útkereszteződést, s csak akkor lép működésbe, amikor a jelzőlámpa pirosra vált,

vagy még piros-sárgát mutat.

(Perdöntő, hogy a pirosot mutató közlekedési lámpát is lefényképezi.)

Az első felvételt akkor készíti, amikor a szóban forgó jármű ráhajt az érzékelőre, vagyis: túlmegy a stopvonalon. A második felvételre 1,1 másodperccel később kerül sor. Erre azért van szükség, mert előfordulhat, hogy a már lefényképezett jármű megáll a zebra előtt, s ilyen esetben nem szükséges felvételekre vonni a gépkocsivezetőt. Mindezt a második felvétel bizonyítja.

Persze, ez a ritkábbik eset. A piros megsértői általában — sajnos — továbbmennek.

Az első és a második felvétel alapján könnyen kiszámítható, hogy a szabálysértő járművezető milyen sebességgel haladt, s hány métert tett meg a stopvonal átlépése és a helyzetet rögzítő második felvétel között.

(40 kilométeres sebesség esetén például 12 méterrel, 60 kilométernél pedig 18 méterrel lesz távolabb a stopvonalról a jármű.) A berendezés nemcsak a szabálysértő vezetőket járművének hátsó rendszámabláját, a kocsi, az egész kereszteződést fényképezi le, hanem ír is.

Automatikusan jegyzi a szabálysértés pontos időpontját,

s egy háromjegyű szám adja tudtul, hogy az év 365 napjából hányadik napra esett a tilos megsértése. Mindez a fénykép bal sarkában olvasható. Sötétedés után a masina vakura vált.

★

A legtöbb országban azt a megoldást alkalmazzák, hogy a berendezést nem szerelik fel minden útkereszteződésben, csupán a készülék dobozát. Az autós persze nem tudhatja, hol működik valójában a Traffiphot...

Pethes Sándor

Felésege segített a bímzésnél

Ő volt az utolsó szegedi papucsos

Háromszáz műveletet végez búszféle anyaggal

Néhány évtizede még 36 papucskészítő mestere volt Szegednek. Nemrég — ötvenévi munka után — nyugdíjba ment Rátkai Sándor, az utolsó is. Lakásán azonban munka közben találjuk: nyugdíjpótlásként évi 100—120 pár papucsot még vállal. (Félszázadon át évről évre 1000—1000 pár papucs volt a normája.)

— Valamikor a szegedi hetivásáron a Széchenyi tér jórészt a papucsosok sátrai uralták — emlékezik. — Vítették a menyecskék a papucsot, mindnek volt külön ünnepi, sétáló, táncoló, munkába járó papucs. A kecses, kényelmes sarkú lábbel felső részét cernabáronyira hímezték, s az egész kézimunkával készült. Úgy simult a lábba, akár a kesztyű. Ma már nem viselik az asszonyok, ajándéktárgy lett, s már csak a népi együttesek táncosainak kelléke.

Ötszáz papucsát őriz, s örül, ha rányitnak, ha keresik még a hírneves szalagos — pipacsos — kalászos, fordított varrású papucsát. Tanulója nem volt, mindig magányosan dolgozott. Illetve felesége segített neki a felsőrész hímezésénél. Felneveltek három fiút, mindhárman diplomások: közgazdász az egyik, mérnök a másik, tanár a harmadik. Mindegyikük elkért az édesapjától egy-egy szerszámot, s az íróasztalán őrizi azt. Hiszen ezeknek a szerszámoknak köszönhetik a nevelésüket.

— Idejében kell elkezdenni a munkát — mondja az öreg mester. Jómaga 1925-

től öt évig volt inas és ma is minden napját a háromlábú széken kezdi. Amit a kezéből kiad, az pontosan úgy készül, mint fél évszázada: minden páron háromszáz műveletet végez, s húszféle anyagot dolgoz be.

(k. é.)

Galambokon, a tanár úr kertjében már csokrot kötött pinkődirózsából a két kisfiú. Édesapjukat várják vele, aki hajnalonta ül kocsiába s mindig esti órák nyitja ismét a kaput. Öt éve, hogy minden köznapon, s majd minden vasárnapon is Csapiba igyekszik Bán József földrajz-biológia szakos tanár, a csapi cigánykollégium és általános iskola igazgatója.

Bán tanár úr negyvenegy éves s a kollégium megszűlése óta háromszor-négyszer gyorsabban kellett élnie, dolgoznia, mint az átlagos sorsú pedagógusnak. Valami olyasmibe vágott — kellett bele-vágnia — ami egyetlen ember sorsául-munkájául adott akkor. Zalai cigányputriktól a szülők akarata ellenére is kihozni mosdatlan és az élet legmélyebb szurdokaitban élő aprószenteket, embert, gyereket faragni belőlük, megbirkózva — a semmivel. Kőművesek, mesteremberek varázsolták vadonatújja, ragyogó széppé az egykori uradalmi kastélyt a Zala megyei Csapiban. Megyei és országos pénzből, ezerféle jóakarattal szándékból került minden, ami egy leendő kollégiumhoz csak elképzelhető.

Cigányrapszódia

Harmincöt gyereket szedett össze akkor, tanév-indulásra. Novemberig tíz megszokott. Hatvan ágy állt a szobákban, felük üresen. Szekérrel jöttek a cigányasszonyok, hátul, az út mentén megálltak. Felmáztak az ablakig, „gyere bogaram, nem adlak” — viték a hatévest, nyolcévest. Üzent a bőséges apa a kocsmából, csóvát hajít az eres alá, ha a gyereke estére nincs ott. Akkor gyűlt az ötlet-fáklya, a kudarcot sejtető káracszony előtt. Taiszné, az igazgatóhelyettes mondja, maga is első perctől küzdőtárs: „Amit kaptunk ezerféle, brigádoktól, megyétől, jóemberektől — hiszen híre volt már a hazában a vállalkozásunknak — mindent beleadtunk. Csináltunk egy káracszonyt az ittmaradt gyerekeknek; ragyogó öltözetek, minden jó és szép — és műsor, ahol a kicsi cigánygyerekek énekel, verset mond, szerepel... Jöjjenek a szülők, nézzék, ez lesz a gyerekeikből.” Eljöttek. Fekete szemükben gyánakvó bizalmatlanság. Egy este adatott a csodatételre.

Ingatlanulajdonosok kerestetnek

Hatvanezer fővárosi ingatlan nem szerepel a telekkönyvben

a telekkönyvben

— FOLYTATÁS AZ I. OLDALRÓL —

esetben a telekkönyvbe bejegyzett tulajdonos már régen eladta ingatlanát, vagy éveivel korábban meghalt. Ilyenformán több évtizedes bejegyzések szerepeltek a tulajdonlapokon. Az állami tulajdonban levő épületek, közintézmények, lakóházak, gyárak, ingatlanok esetében is hasonló volt a probléma: a bejegyzésben részben a régi magántulajdonos neve szerepelt, részben pedig nem volt tisztázott, hogy ki az ingatlan kezelője.

ház van a telken; egy vagy több teleknek számít-e a terület; végül az adatlapra kerülnek a tulajdonos személyi adatai.

Tudnivalók

Mínt hogy az időközben már felmért kerületekben számos tulajdonjogi és adatváltozás történt, a tulajdonosok érdeke, hogy a változásokról 30 napon belül értesítsék a földhivatalt, ellenkező esetben bírság lehet a következmény. Ha valamelyik ingatlan nem kerül elő a tulajdonosa és örökös síncs, a terület 3 évig állami előjegyzésre kerül. A harmadik év elteltével az ingatlan állami tulajdon lesz.

(p. s.)

Lakótelepek

Külön lapra tartozik a lakótelepi szövetkezeti és öröklakások ingatlanvilágának tartása. Bármilyen hihetetlenül hangzik: a fővárosban jelenleg csaknem 60 ezer ilyen ingatlan nincs hivatalosan bejelentve, vagyis a telekkönyvben nem szerepelnek tulajdonosként a lakók. A helyrajzi számok és a telekkönyvi adatok hiányában ugyanis az OTP egyszerűen nem tudta elkészíteni az alapító okiratokat. Így ezeknek a lakásoknak az eladása, cseréje és öröklése nem kis gondot okoz a tulajdonosoknak. A közeljövőben azonban megszűnik ez az áldatlan helyzet: még a jövő év végéig elkészítik az 1977 előtt készült lakótelepek épületeinek helyszíni felmérését, 1980-ig pedig az 1977 óta felépült lakótelepek házai következnek.

Az új, egységes nyilvántartás szerkesztése mindig a szóbanforgó terület feltérképezésével kezdődik (kiegészítik a meglévő térképeket és feltüntetik a változásokat), majd folytatódik az úgynevezett azonosítójelek elkészítésével. Ennek során megkeresik a tulajdonosokat, egyrészt beidézik őket, másrészt a helyszínen is tárgyálnak velük. Miután tisztázzák, hogy ki a valódi tulajdonos, az új nyilvántartás rögzíti az ingatlan helyrajzi számát; a terület nagyságát, művelési ágát (szántó, rét, legelő, vagy gyümölcsös); minőségét (mennyi a föld kataszteri jövedelme!); hány

A BÁV-nál elmondták:

Olcsóbbak lesznek a műszaki cikkek

Jó hatású az import

Mi az oka, hogy egyes, külföldön viszonylag olcsón kapható műszaki cikkek — márkás számológépet, magnót, fényképező masinát — nálunk a bizományi áruházakban négy-ötször drágábban lehet csak kapni? Egy Texas számológépet például 12—15, egy Akai magnóért 15—18 ezer forintot is elkérnek. Ugyanakkor az előbbi az osztrák üzletben 800—1000 schillingért, az utóbbi az NSZK boltjaiban 380—400 márkáért kapható...

Magyarázat

— A válasz szinte a kérdésből adódik — kaptuk a felvilágosítást a BÁV központjában. — Míg a külföldi országok nagy részében e cikkek az általános belkereskedelmi forgalomban folyamatosan kaphatók, addig nálunk néhány, többnyire magánosoktól átvett darab csak a bizományiban található. Mi az átvett darabokat a külföldi katalógusokban megszabott és forintra átszá-

mított árukon vesszük át, hozzászámítva az érték fizetett vámját is. Ehhez természetesen „rájön” a kereskedelmi haszon. Olyan cikkekről van szó, amelyekhez hasonló, vagy azonos teljesítményű készülékeket a hazai ipar nem gyárt. Ha gyártana, akkor az itthoni árhoz lehetne és kellene viszonyítani a mi árainkat is. Hozzáteszem: jónéhányan nemrég a külföldön is magasabb volt az ára, s mi annak idején ennek a magasabb árnak az arányos átszámításával állapítottuk meg az átvétel forintértékét, amelyet készpénzben fizettünk ki. Azért, hogy időközben odakint ezek a cikkek olcsóbbak lettek, most nem adhatjuk tovább azokat leszállított áron — veszteséggel.

Mi várható?

— Várható-e árcsökkenés? — Számológépeink máris jóval olcsóbbak. Amint folyamatosan kaphatók lesznek az üzletekben a hongkongi 6—800 forintos, négy alapműveletre képes kalkulátorok, tovább csökken majd az áruk. 4—5000 forint helyett 1700—1800 a tévé-pingpong játékok ára, s már kvarcórák is kaphatók 1000 forint alatt. Mivel a belkereskedelemben is forgalomba hozza ezeket, további olcsóbbodásra lehet számítani. Az üzletekbe mind több érkezik az olcsóbb, jó magnetofonokból, hordozható rádiós magnókörből, ezért ezek ára is csökken: tavaly még 4800—5000 forint volt, most már 3500, s néhány hónap múlva várhatóan eléri a 3000-ét. Szó van dán sztereorádiók importjéről is, ez mérsékli majd nálunk a ma még drága nyugati készülékek árát. Legjobb az ellátás fényképezőgépekből, filmfelvevőkből: az OFOTERT mindenből elegendőt hoz be, így ezek nálunk is elfogadható áron kaphatók, s várhatóan még olcsóbbak lesznek.

A BÁV a cikkekért 1000 forint alatt a teljes összeget kifizeti. Az ennél drágábbakat csak bizományba veszik át, s ilyenkor az eladó 20—30 százalékos előleget kap. Az egész vételárát akkor, ha a holmi elkelt. És végül: 5000 forint értékhatárig vám-cédula nélkül is értékesíthető a külföldről behozott műszaki cikkek.

Várkonyi Margit

Tóke Péter